

تأثیر رسانه‌های جمعی بر کنترل فساد در ورزش فوتبال

علیرضا زارع^{۱*}، صدیقه حیدری‌نژاد^۲، رضوان شیرالی^۳

۱. دبیر تربیت بدنی آموزش پرورش استان فارس

۲. استاد مدیریت ورزشی دانشگاه شهید چمران اهواز

۳. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه شهید چمران اهواز

دریافت: (۱۳۹۴/۱۱/۰۱) پذیرش: (۱۳۹۵/۰۱/۳۱)

The Impact of Mass Media on the Control of Corruption in Football

Alireza Zare^{*1}, Sedigheh Heydari Nejad², Rezvan Shirali³

1. Secretary of the Ministry of Education Physical Education in Fars province

2. Professor of Sport Management, Shahid Chamran University of Ahvaz

3. M.A. Sport Management of Shahid Chamran University of Ahvaz

Received: (2016/01/21)

Accepted: (2016/04/19)

Abstract

The aim of the present study the influence of mass media on the control of corruption in football. The study population consisted of all players in terms of purpose and working in the Iranian Premier League (420 = N) which uses a simple random sampling and the sample was determined by Cochran (203 = n). A questionnaire to collect data on the impact of the mass media 23 questions in 4 subscales (of culture, of education, of information and of social contributions) and section 15 questions in 4 small techniques to control corruption scale (of the effectiveness of laws, regulatory factors, cultural factors and economic factors and subsistence) was set up and developed. The validity and content validity of construct validity and reliability using Cronbach's alpha reliability coefficient was investigated. Data for the analysis of Pearson correlation coefficient using spss software and structural equation modeling approach was used by AMOS software. The results showed that the mass media with a correlation coefficient 0/812 to control corruption in football and there is a positive correlation. SEM results showed that the mass media with the value of 0/78 and critical ratio (CR) 5/123 impact on the control of corruption in football. The mass media to promote transparency, reduce corruption plays an effective role as an increase in the transparency procedures, increase the participation of citizens and ensure their rights in the management of sports organizations.

Keywords

Mass Media, Corruption, Sport, Soccer

چکیده

هدف پژوهش حاضر، تأثیر رسانه‌های جمعی بر کنترل فساد در ورزش فوتبال بود. پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و جامعه آماری شامل کلیه بازیکنان فوتبال شاغل در لیگ برتر ایران (N= ۴۲۰) که با استفاده از روش تصادفی ساده و براساس جدول کوکران نمونه آماری تحقیق تعیین شد (n= ۲۰۳). ابزار جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته در دو بخش تأثیر رسانه‌های جمعی ۲۳ سوال در ۴ خرده مقیاس (عوامل فرهنگ‌سازی، عوامل آموزشی، عوامل اطلاع‌رسانی و عوامل مشارکت اجتماعی) و بخش روش‌های کنترل فساد اداری ۱۵ سوال در ۴ خرد مقیاس (عوامل اثربخشی قوانین، عوامل نظارتی، عوامل فرهنگی و عوامل اقتصادی و معیشتی) تنظیم و تدوین شد. روایی پرسشنامه با استفاده از روایی محتوایی و روایی سازه و پایایی از ضریب پایایی آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار گرفت. برای تجربه و تحلیل داده‌ها از آزمون ضریب همبستگی پیرسون با استفاده از نرم‌افزار SPSS و از رویکرد معادلات ساختاری به‌وسیله نرم‌افزار AMOS استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد رسانه‌جمعی با ضریب همبستگی ۰/۸۱۲ با کنترل فساد در ورزش فوتبال رابطه مستقیم و مثبتی وجود دارد. نتایج معادلات ساختاری نشان داد که رسانه‌های جمعی با مقدار ضریب مسیر ۰/۷۸ و نسبت بحرانی (CR) ۵/۱۲۳ بر کنترل فساد در ورزش فوتبال تأثیر دارد. رسانه جمعی با ارتقا شفافیت فعالیت، در کاهش فساد نقش بسیار مؤثری ایفا می‌کند؛ چرا که افزایش در شفافیت رویه‌ها سبب افزایش مشارکت شهروندان و اطمینان از حقوقشان در نحوه اداره سازمان‌های ورزشی می‌گردد.

واژه‌های کلیدی

رسانه های جمعی، فساد، ورزش، فوتبال

*Corresponding Author: Ali Reza Zare

E-mail: zarealireza206@yahoo.com

*نویسنده مسئول: علیرضا زارع

پست الکترونیک: zarealireza206@yahoo.com

مقدمه

تربیت بدنی و ورزش، بخشی از میراث فرهنگی کشور است که بررسی آن از وضعیت تاریخی و اجتماعی - فرهنگی ایران جدا نیست (رمضان‌نژاد، ۲۰۱۰). تربیت بدنی یک پدیده انسانی است و ابزاری مؤثر برای پرورش جسم و ارتقاء فرهنگی، تربیت و اخلاق است و می‌تواند زمینه ساز هویت ملی باشد (قهرمانی، ۲۰۱۳). رسانه‌ها شکلی از ارتباط جمعی هستند که معمولاً شامل تلویزیون، رادیو و مطبوعات می‌باشند. رسانه‌ها اثر مستقیمی بر ارزش‌ها و هنجارهای جامعه دارند، زیرا دامنه فعالیت آنها تعداد بیشماری از جمعیت را در بر می‌گیرد (اسدی، ۲۰۱۴).

بهره‌گیری ورزش از رسانه‌های جمعی به‌ویژه تلویزیون سبب استقبال بی‌سابقه جامعه از ورزش شده است. از سویی دیگر می‌توان گفت که ورزش، رسانه‌های جمعی را نیز به طور کاملاً فزاینده‌ایی به خدمت گرفته است. ورزش و رسانه‌ها از لحاظ مختلفی ویژگی‌های مشترکی دارند. اول این که هر دو آنها به پدیده‌ها و موضوع‌های جهانی تبدیل شده‌اند. دوم این که هر دو از صنایع رو به رشد و سودآور محسوب می‌شوند. سوم این که با در نظر گرفتن ورزش و رسانه به معنای امروزی، هر دو از پدیده‌های مربوط به قرن اخیرند و در نهایت این که هر دو دارای ابعاد گسترده و متنوع اجتماعی، فرهنگی و سیاسی می‌باشند (زارع، ۲۰۱۳).

رسانه‌ها در گسترش ورزش نقش مهمی دارند. یکی از عواملی که موجب این امر می‌شود، عوامل اجتماعی - فرهنگی است. بدیهی است رسانه‌های گروهی، ابزار بسیار قدرتمندی در اشاعه ارزش‌های اجتماعی و فرهنگی هستند. برخی از مهمترین موضوعات در محور اجتماعی و فرهنگی عبارتند از الگوسازی، ملی‌گرایی، جامعه‌پذیری، همبستگی ملی و اخلاق (کشترک، ۲۰۱۱).

وظیفه رسانه گروهی تلاش برای ایجاد همبستگی، تبادل عقاید و هیجان‌ات و بهبود شاخص‌های فرهنگی همراه با شکل دهی عقاید عمومی درباره موضوعات اجتماعی مختلف است (قاسمی، ۲۰۰۷).

بحث فساد مالی و فساد اداری یکی از رایج ترین انواع کجروی است که متأسفانه کشور ما نیز به صورت گسترده از آن رنج می‌برد. اگر چه جامعه ایران، جامعه‌ای مذهبی و ملی است که همه آنها فساد را پدیده‌ای زشت شناخته‌اند و همواره تاکید بر مبارزه با آن کرده‌اند، با این حال شاهد این هستیم که شیوع

فساد در جامعه مسیر بسیاری از پیشرفت‌های اجتماعی و ملی را بسته و هزینه‌های هنگفتی بر دوش کشور و در نهایت مردم گذاشته است (ابزاری، ۲۰۱۳).

فساد مسئله‌ای است که در همه دوران‌ها گریبانگیر دستگاه‌ها و سازمان‌ها بوده است و هسته اندیشه بسیاری از دانشمندان و متفکران سیاسی را تشکیل داده است. به طور کلی، فساد به فرهنگ کشورها ارتباط ندارد و کشوری با شرایط فرهنگی بالا هم می‌تواند درگیر فساد شود (لی، ۲۰۱۳).

در فرهنگ وبستر^۱ فساد به عنوان رفتار نادرست یا غیرقانونی به‌ویژه از سوی افراد دارای قدرت تعریف شده است (ملک‌محمدی، ۲۰۱۳). بانک جهانی^۲ و سازمان شفافیت بین‌الملل^۳، فساد را سوءاستفاده از اختیارات دولتی برای کسب منافع شخصی می‌داند (حیدری، ۲۰۱۴).

فساد اداری در ورزش به‌عنوان یکی از شاخه‌های مهم فساد در ورزش و مانعی بزرگ سد راه کارایی و اثر بخشی این سازمان است (صفری، ۲۰۰۹).

فساد در ورزش را اینگونه تعریف کرد که از هرگونه حرکت غیراخلاقی و غیرقانونی، هرگونه فعالیتی که تلاش کند عملاً، نتیجه یک رویکرد ورزشی را برای جلو بردن اهداف مادی خود تحریف کند یا گروه‌های بیشتری را در این گونه فعالیت شرکت دهد (گورسی، ۲۰۰۹).

با شکل‌گیری سازمان‌های ورزشی کوچک و بزرگ در سال‌های اخیر، که این سازمان‌ها و منابع آنها در سیاست‌های ورزشی دارند. فساد اداری به عنوان یکی از شاخه‌های مهم فساد در ورزش، مانند تابعی بزرگ و سد راهکارایی و اثربخشی این سازمان‌ها قرار گرفته است که این امر مدیران این سازمان‌ها را بر آن می‌دارد تا با این معضل مبارزه نمایند (مسون، ۲۰۰۶). ماینیگ^۴ (۲۰۰۵) در تحقیقی انواع فسادهای انجام شده در ورزش (در سازمان، تیم‌ها، بازیکنان، داوران و غیره) را بررسی و ذکر کرد با مرور زمانی فسادهای انجام گرفته در ورزش، روند رو به رشدی را در فساد سازمان‌های ورزشی، به‌ویژه در سال‌های اخیر، در بین مدیران و فدراسیون‌های ورزشی می‌توان

1. Lee

2. Webster

3. world bank

4. Transparency Inter National

5. Gorse

6. Mason

7. Maennig

اتفاق بیفتد، چه بسا با بدنامی این سازمان در امر فساد، سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی را چه خود سازمان و چه در بخش‌های تابعه بسیار کاهش می‌دهد که بی‌شک این امر در روند پیشرفت فوتبال و ورزش کشور خلل ایجاد خواهد کرد (مسون، ۲۰۰۶).

بالدسون و همکاران (۲۰۰۷) نیز طی تحقیقی به این نتیجه رسیدند که بیشتر بازیکنان بسکتبال در دانشگاه‌های آمریکا به دلیل درآمدهای کم و وضعیت اقتصادی ضعیف در معرض فساد و تبانی قرار می‌گیرند. نومراتو (۲۰۰۹) طی تحقیقی با عنوان «رسانه و فساد در ورزش: یک طرح کلی از مفاهیم جامعه شناختی» به بررسی نقش رسانه در فرایند انتشار، نگهداری و کاهش فساد در ورزش با تاکید بر ورزش فوتبال آمریکایی پرداخت. با بررسی چندین نمونه از فسادهای صورت گرفته و منابع آکادمیک موجود، این تحیق روشن می‌سازد که چگونه رسانه هم می‌تواند به‌عنوان دشمن و هم به‌عنوان تسهیل‌کننده فساد در ورزش عمل کند.

بلوم^۱ (۲۰۰۹) در پژوهشی با عنوان فساد در ورزش بیان کرد که برای جلوگیری از فساد در انتخاب مکان برای مسابقات المپیک و رویدادهای ورزشی بایستی پیمان‌نامه‌های صداقت و راستی به‌کار برد که برای انتخاب شهرها و کشورهای میزبان. در بازی‌های زمستانی المپیک ۲۰۱۸ می‌تواند به‌کار رود. همچنین کشور میزبان یورو ۲۰۱۶ جهت پیشگیری از فساد در رأی‌گیری انتخاب شود و اقدامات لازم برای نظارت بر سرمایه‌های دولتی از جمله سرمایه‌های به‌کار رفته، در ارتباط با پروژه‌های ساخت و ساز، روندهای تصمیم‌گیری و جریان سرمایه انجام گیرد.

گورسی (۲۰۰۹) در پژوهشی تحت عنوان مفهوم فساد در رقابت‌های ورزشی المپیک زمستانی در سال ۲۰۰۲ آمریکا اظهار داشت و سه نوع فساد را در المپیک در بین ورزشکاران و رؤسا و مسئولین یافت که به‌ترتیب عبارتند از:

۱. دوپینگ، ۲. تبانی، ۳. اصلاح امتیازات و دستکاری در نتیجه مسابقات.

بروکس^۲ و همکاران (۲۰۱۳) در تحقیق خود اعلام نمودند که فساد در ورزش در سراسر دنیا وجود دارند. آنها همچنین اعلام نمودند فساد اداری در رشته‌های مختلف از جمله فوتبال، کریکت، اسب سواری و غیره بیشتر دیده می‌شود.

مشاهده کرد. به نظر او با مرور زمانی فسادهای انجام گرفته می‌توان فساد در ورزش را اغلب به دو دسته تقسیم کرد:

۱. تبانی و فساد در مورد نتیجه رقابت (فساد رقابتی)
۲. تصمیمات و اعمال غیر قانونی افراد و مسئولان ورزشی (فساد مدیریتی).

وی همچنین مهمترین روش‌های کنترل فساد در سازمان‌های ورزشی مانند کمیته ملی المپیک و فدراسیون‌های بین‌المللی ورزشی (IFs) را ایجاد قوانین با تعاریف روشن از رفتارهای خلاف قانون، افزایش کنترل‌ها و ایجاد سازوکارهای مشوق مالی برای ورزشکاران و مسئولان ورزشی معرفی می‌کند (ماینینگ، ۲۰۰۵).

بدیهی است در صورتی که از گسترش فساد در جامعه اداری و سازمان‌های ورزشی جلوگیری نشود، عواقبی در پی دارد که از جمله می‌توان به سلطه سرمایه‌داری در ورزش، نقض فلسفه ورزش یعنی رقابت سالم و جوانمردانه، لطمه به شهرت و آوازه سازمان‌های ورزشی، رشته‌های ورزشی و افراد درگیر در ورزش، نقض شایسته سالاری و کاهش انگیزه کارکنان و ورزشکاران، از دست رفتن هواداران، تماشاگران و بینندگان تلویزیونی و در نتیجه از دست رفتن حمایت مالی و مقامات شهری اشاره کرد (نجفی کلوری، ۲۰۱۲).

پژوهش‌های داخلی و خارجی در زمینه کنترل فساد انجام شده است که در ادامه به برخی از آنها اشاره می‌گردد:

در این زمینه دانیل ماسن و همکاران (۲۰۰۶) تحقیقی در کمیته بین‌المللی المپیک به‌عنوان سازمان بزرگ ورزشی انجام دادند. وی ذکر می‌کند، هنگامی که فساد مالی و اداری در میان اعضای این سازمان مشخص می‌شود و رسانه‌ها همگی توجه خود را بر این مطلب متمرکز می‌کنند، حامیان مالی از این مسئله نگران می‌شوند که بدنامی کمیته بین‌المللی المپیک می‌تواند دامن آنها را نیز بگیرد که این امر در کاهش حمایت این حامیان از جنبش المپیک و در نتیجه ایجاد ضرر و زیان‌هایی برای کمیته بین‌المللی المپیک و جنبش المپیک، بسیار مؤثر است. نتایج این تحقیق بیان می‌دارد که اصلاح کمیت و کیفیت قوانین و مقررات کمیته بین‌المللی المپیک، در پیشگیری از بروز فساد در بین اعضای این نهاد بین‌المللی در این کمیته اصلاح شود. وی تاکید می‌کند باید کمیته‌هایی مستقل، برای شناخت و از بین بردن عوامل فساد در کمیته بین‌المللی المپیک تشکیل شود. حال این امر در فدراسیون فوتبال نیز به‌عنوان یک سازمان ورزشی در کشورمان می‌تواند

از انتخاب شدنش به عنوان رئیس فیفا برای پنجمین دوره متوالی، از سمت خود کناره‌گیری کرد (ریچارد، ۲۰۱۵). در حقیقت این وقایع نشان می‌دهد که فرهنگ سازمانی این نهاد استعداد و پذیرش فساد را دارا بوده است و راهکار پیشگیرانه‌ای راجع به این معضل در این سازمان اتخاذ نشده است و رسانه جمعی در پخش این وقایع تا حدی توانست در اطلاع‌رسانی سریع و شفاف راجع به فساد ورزشی قدم‌های نو و تازه‌ای بردارد. در این راستا پژوهش حاضر در پی پاسخگویی به سوالات زیر می‌باشد: آیا رسانه‌های جمعی در کنترل فساد در فوتبال تأثیر دارند؟

روش‌شناسی

این تحقیق از لحاظ هدف، یک پژوهش کاربردی و از بُعد جمع‌آوری اطلاعات، مطالعه‌ای، توصیفی و از نوع پیمایشی است جامعه آماری این پژوهش تمامی بازیکنان فوتبال شاغل در لیگ برتر ایران می‌باشد که بنا به گزارش سایت فدراسیون فوتبال ۴۲۰ نفر بوده است که براساس جدول کوکران ۲۰۳ نفر، به‌عنوان نمونه آماری تحقیق با استفاده از روش تصادفی ساده انتخاب شدند.

برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق ساخته مبتنی بر مبانی نظری و پیشینه تحقیق استفاده شد. که در بخش اول، شامل مشخصات فردی (سن، وضعیت تأهل، درآمد و غیره) و بخش دوم آن را پرسشنامه تأثیر رسانه‌های جمعی تشکیل داد. سوالات این قسمت از ۲۳ سوال تشکیل شده بود و در چهار خرده مقیاس عوامل فرهنگ‌سازی، عوامل آموزشی، عوامل اطلاع‌رسانی و عوامل مشارکت اجتماعی دسته‌بندی شد و بخش سوم آن روش‌های کنترل فساد اداری تشکیل داد. سوالات بخش کنترل فساد از ۱۵ سوال تشکیل شده است که در ۴ خرد مقیاس عوامل اثر بخشی قوانین، عوامل نظارتی، عوامل فرهنگی و عوامل اقتصادی و معیشتی دسته‌بندی شد، تشکیل گردید. پرسشنامه براساس مقیاس ۵ ارزشی لیکرت تنظیم گردیده و شامل ۵ طیف (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد) می‌باشد.

برای اطمینان از روایی صوری و محتوایی سوالات، از نظرات چندین نفر از اساتید مدیریت ورزشی که در زمینه فساد اداری

زارع (۱۳۹۳) در تحقیقی با عنوان تحلیل عوامل مؤثر بر فساد اداری و روش‌های کنترل فساد اداری در وزارت ورزش و جوانان به این نتیجه رسید که عوامل اثر بخشی قوانین با بار عامل ۰/۳۲۵ بیشترین تأثیر و عوامل مدیریتی - اداری با بار عاملی ۰/۰۹۱ کمترین تأثیر را بر روش‌های کنترل فساد اداری دارا هستند. گیوریان (۱۳۹۱) در تحقیقی نقش رسانه‌های جمعی در کنترل فساد اداری به این نتیجه رسید که رسانه‌های جمعی در سه مؤلفه شفافیت، سرعت و استقلال می‌توانند به عنوان اهرم‌های کلیدی در کنترل فساد اداری در سازمان‌های دولتی عمل کنند. نجفی کلوری (۱۳۹۱) در تحقیقی تحت عنوان عوامل مؤثر بر بروز فساد در سازمان‌های ورزشی مطالعه موردی فدراسیون فوتبال جمهوری اسلامی ایران به این نتیجه رسید که در بین روش‌های مختلف کنترل فساد اداری خصوصی‌سازی به‌عنوان مهمترین روش کنترل شناخته شده است. گودرزی و همکاران (۱۳۹۰) اظهار داشتند از بین عوامل پنج‌گانه مختلف، به ترتیب وضعیت اقتصادی کارکنان، ویژگی‌های فرهنگی جامعه، ویژگی‌های سازمانی، کمیت و کیفیت قوانین در وقوع و رشد فساد اداری در سازمان‌های ورزشی ایران نقش دارند و بین روش‌های کنترل فساد اداری بهبود حقوق کارکنان بیشترین نقش را به خود اختصاص داده است.

بی‌شک ورزش در میان ورزش‌ها فوتبال پربیننده‌ترین رشته ورزشی جهان می‌باشد (المیری، ۲۰۰۹). در این امر رسانه‌ها اهمیت قابل توجهی دارند. نمایش زوایا و جوانب مختلف فوتبال و همچنین اطلاع‌رسانی در این رشته از طریق رسانه‌های مختلف سنتی و نوین و پردازش رسانه‌ای این رشته را فوتبال رسانه‌ای کرده است.

در چند ماه اخیر جامعه جهانی دچار شوک شدیدی شد؛ چرا که دیوان عالی قضایی آمریکا از فساد گسترده و سیستماتیک در اعضای رده بالای فدراسیون بین‌المللی فوتبال پرده برداشت. سازمانی که نقش راهبردی در ورزش بین‌المللی دارد. این امر منجر به اعلان جرم و دستگیری برخی مقامات سازمان مذکور شد. این واقعه تلخ و نگران‌کننده شامل رشوه‌گیری و اخاذی به تهدید توسط مقامات عالی فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) است که در دو دهه گذشته بی‌سابقه بوده است. این فسادها به قدری بازتاب گسترده داشت که حتی سب بالاتر چهار روز پس

استنباطی (تحلیل عامل اکتشافی، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر) استفاده گردید.

یافته‌های تحقیق

ابتدا برای بررسی اینکه آیا حجم نمونه انتخاب شده برای تحلیل عاملی کافی است یا نه؟ آزمون کفایت نمونه برداری کیزر - می‌یر - الکین انجام شد. همچنین برای این که مشخص شود که همبستگی بین مواد آزمون در جامعه برابر صفر نیست، از آزمون کرویت بارتلت استفاده شد (جدول ۱).

تخصص داشتند استفاده شد. همچنین اعتبار سازه پرسشنامه مذکور نیز توسط آزمون بارتلت و آزمون کفایت نمونه‌برداری کیزر - می‌یر - الکین مورد تایید قرار گرفت و نهایتاً پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ($a=0/72$) برای تأثیر رسانه‌های جمعی و برای روش‌های کنترل فساد ($a=0/74$) بدست آمد که نشان بیانگر سطح قابل قبولی از هماهنگی درونی ابزار پژوهش است.

برای تجزیه و تحلیل آماری یافته‌ها از روش آماری توصیفی (شاخص‌های فراوانی، میانگین، انحراف معیار) و در بخش آمار

جدول ۱. نتایج آزمون‌های کفایت حجم نمونه‌گیری برای انجام تحلیل عاملی

تأثیر رسانه‌های جمعی		کنترل فساد	
شاخص KMO	۰/۹۹۶	شاخص KMO	۰/۸۷۴
آزمون بارتلت	سطح معناداری=۰/۰۰۱	آزمون بارتلت	سطح معناداری=۰/۰۰۱
تقریبی از آماره کای دو= ۸۸۵۱/۲۳۱	درجه آزادی= ۱۷۱	تقریبی از آماره کای دو= ۵۴۱۲/۶۴۳	درجه آزادی= ۱۴۳

تحلیل عاملی برای داده‌های این پژوهش مناسب می‌باشد. جدول ۲ واریانس تبیین شده کلی تأثیر رسانه‌جمعی با ارزش ویژه بالاتر از ۱ را در این آزمون نشان می‌دهد که ارزش‌های ویژه پس از چرخش به ترتیب عبارت‌اند از ۸/۳۲۱، ۶/۵۴۱، ۴/۵۲۶، ۳/۷۴۶ درصد از واریانس آزمون و در مجموع ۸۶/۶۷۱ درصد کل واریانس‌های آزمون را تبیین می‌کند. جدول شماره ۳ بار عاملی گویه‌های تحقیق را نشان می‌دهد.

اندازه KMO باید بیشتر از ۰/۶ باشد. در پژوهش حاضر اندازه آن برای رسانه‌های جمعی ۰/۹۹۶ و برای کنترل فساد ۰/۸۷۴ است که میزان قابل قبولی است، آزمون بارتلت نشان می‌دهد نتایج سطح معناداری این آزمون هر چقدر کوچک‌تر باشد نشان دهنده این است که داده‌ها توان تشکیل عامل را دارند در این پژوهش نتیجه این آزمون در سطح معناداری ($P<0/01$) معنادار است. بنابراین با این توضیح مشخص شد که انجام

جدول ۲. نتایج واریانس‌های تشریح شده برای رسانه‌های جمعی

مقدار ویژه عوامل استخراجی پس از چرخش			عوامل
درصد واریانس	درصد واریانس	مقدار ویژه	
۳۵/۱۲۳	۳۵/۱۲۳	۸/۳۲۱	عوامل فرهنگ سازی
۵۵/۳۲۶	۲۰/۲۰۳	۶/۵۴۱	عوامل آموزشی
۷۴/۵۳۷	۱۹/۲۱۱	۴/۵۲۶	عوامل اطلاع رسانی
۸۶/۶۷۱	۱۲/۱۳۴	۳/۷۴۶	عوامل مشارکت اجتماعی

جدول ۳. بارهای عاملی هر یک از گویه‌ها در عامل‌های باقیمانده با چرخش (پرسشنامه نقش رسانه‌های جمعی)

عوامل	گویه‌ها
عامل آموزشی	سانسور و خودسانسوری در رسانه نسبت به فساد ممنوع است. ۰/۷۹۳
عامل فرهنگی سازی	رسانه‌های جمعی برنامه‌های راجع فساد در مورد رشته‌های مختلف ورزشی پخش کنند. ۰/۷۸۰
عامل مشارکت اجتماعی	برنامه‌سازان رسانه‌های جمعی خود را در حکم متولیان ورزشی کشور می‌دانند. ۰/۷۳۱
عامل اطلاع رسانی	رسانه‌ها عملکرد سازمان‌ها و نهادهای ورزشی را آزادانه به چالش می‌کشند. ۰/۶۶۷
	برنامه‌های رسانه جمعی موجب آگاهی افراد جامعه نسبت به فساد ورزشی می‌شود. ۰/۵۶۲
	رسانه‌ای ورزشی به دنبال آشنا کردن افراد جامعه با فسادهای ورزشی می‌باشند. ۰/۵۵۰
	رسانه‌های جمعی ابزاری جهت فرهنگ‌سازی راجع به فساد اداری می‌باشد. ۰/۸۸۱
	دستورالعمل‌های اخلاقی و کاربردی راجع فساد، از سوی رسانه‌های جمعی ترویج می‌شود. ۰/۸۵۳
	رسانه‌های ورزشی ارزش‌های مرسوم جامعه همچون نقش خانواده در ورزشکارسازی تقویت می‌کند. ۰/۷۸۱
	رسانه‌های جمعی همه توان خود را برای پیشبرد و سیاست‌های ضدفساد ورزشی اختصاص داده است. ۰/۷۴۳
	گردانندگان و برنامه‌سازان رسانه‌های جمعی خانواده‌ها را نسبت به مفاسد ورزشی آشنا می‌کند. ۰/۷۰۱
	همه اقشار جامعه در هر محدوده سنی می‌توانند از رسانه‌های جمعی استفاده کنند. ۰/۶۷۲
	رسانه‌های جمعی مطابق با ایدئولوژی ضد فساد پیش می‌روند. ۰/۶۵۱
	رسانه با تولید و پخش برنامه‌های متنوع و ارزشمند نقش مهمی در کاهش فساد ورزشی دارند. ۰/۶۱۴
	رسانه‌های جمعی ارزش‌های حاکم بر کنترل فساد ورزشی را پذیرفته و رعایت می‌کنند. ۰/۵۷۱
	عموم مردم بر عملکرد رسانه‌های جمعی نظارت دارند. ۰/۸۲۶
	محتوای پیام‌های رسانه‌های جمعی مبتنی بر مشارکت مردم در کاهش فساد ورزشی می‌باشد. ۰/۷۶۱
	مردم در رسانه‌ها به راحتی در مورد مفاسد ورزشی اظهارنظر می‌کنند. ۰/۶۸۷
	حضور هواداران و طرفداران و شهروندان در برنامه‌های با موضوعات فساد ورزشی ملموس می‌باشد. ۰/۶۳۴
	رسانه‌ها بیشتر وسیله اقناع ورزشی مردم است تا انتشار اخبار شفاف فساد ورزشی. ۰/۸۰۲
	اخبار فساد در ورزش به طور شفاف و دقیق به اطلاع عموم مردم رسانده می‌شود. ۰/۷۸۵
	میزگردهای تخصصی راجع به فساد نقش مهمی در اطلاع رسانی راجع به فساد دارد. ۰/۶۷۹
	سرعت اطلاع‌رسانی در مورد فساد در حد مطلوبی می‌باشد. ۰/۶۴۵

جدول ۴ واریانس تبیین شده کلی کنترل فساد با ارزش ویژه بالاتر از ۱ را در این آزمون نشان می‌دهد که ارزش‌های ویژه پس از چرخش به ترتیب عبارت‌اند از ۴/۶۵۴، ۳/۳۵۶، ۳/۱۰۱، ۱/۴۵۳ درصد از واریانس آزمون و در مجموع ۷۴/۸۴۵ درصد کل واریانس‌های آزمون را تبیین می‌کند. جدول شماره ۵، بار عاملی گویه‌های تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۴ واریانس تبیین شده کلی کنترل فساد با ارزش ویژه بالاتر از ۱ را در این آزمون نشان می‌دهد که ارزش‌های ویژه پس از چرخش به ترتیب عبارت‌اند از ۴/۶۵۴، ۳/۳۵۶، ۳/۱۰۱، ۱/۴۵۳ درصد از واریانس آزمون و در مجموع ۷۴/۸۴۵ درصد کل واریانس‌های آزمون را تبیین می‌کند. جدول شماره ۵، بار عاملی گویه‌های تحقیق را نشان می‌دهد.

جدول ۴. نتایج واریانس‌های تشریح شده برای کنترل فساد

مقدار ویژه عوامل استخراجی پس از چرخش			عوامل
درصد واریانس تجمعی	درصد واریانس	مقدار ویژه	
۲۸/۵۴۶	۲۸/۵۴۶	۴/۶۵۴	عوامل نظارتی
۴۸/۸۹۱	۲۰/۳۴۵	۳/۳۵۶	عوامل اثر بخشی قوانین
۶۳/۵۶۹	۱۴/۶۷۸	۳/۱۰۱	عوامل فرهنگی
۷۴/۸۴۵	۱۱/۲۷۶	۱/۴۵۳	عوامل اقتصادی و معیشتی

جدول ۵. بارهای عاملی هر یک از گویه‌ها در عامل‌های باقی مانده با چرخش (پرسشنامه روش‌های کنترل فساد)

عوامل		گویه‌ها
عوامل اقتصادی و معیشتی	عامل فرهنگی	عامل نظارتی
		۰/۸۰۱ وجود مکانیسم‌های کنترلی و نظارتی مناسب در درون باشگاه‌ها جهت کنترل فساد
		۰/۷۶۴ سیستم‌های انضباطی در فدراسیون جهت تشویق یا تنبیه بازیکنان
		۰/۶۲۱ وجود شبکه‌های غیررسمی برای نظارت دقیق بر کنترل
	۰/۷۶۸ برقراری سیستم‌های کنترل مالی کارآمد برای ثبت قرارداد بازیکنان	
	۰/۷۳۱ تدوین قوانین و مقررات کارآمد در نقل و انتقالات لیگ	
	۰/۶۹۱ سیاست‌زدایی از نظام اداری فدراسیون فوتبال	
	۰/۶۵۱ کنترل اداری اثر بخش در تدوین قوانین فوتبال	
	۰/۵۷۱ جلوگیری از فساد در فرآیند جذب بازیکنان فوتبال	
	۰/۷۵۶ توجه به آموزش ارزش‌های اخلاقی به بازیکنان جوان	
	۰/۶۹۳ آشنایی بازیکنان با قوانین و مقررات	
	۰/۶۴۱ آموزش بازیکنان در رابطه با فساد در فوتبال	
	۰/۵۷۳ بکارگیری افراد متخصص در امر فوتبال	
۰/۷۳۴ پرداخت به موقع حقوق بازیکنان		
۰/۶۵۷ ارائه تسهیلات شفاف و یکسان به بازیکنان و سرپرستان تیم		
۰/۶۱۲ ایجاد نهادی مستقل برای مبارزه با فساد اداری		

کمک نرم‌افزار amos18 رابطه علی آنها آزموده می‌شود. جدول شماره ۶ ضرایب همبستگی بین متغیرهای تحقیق آنها را نشان می‌دهد.

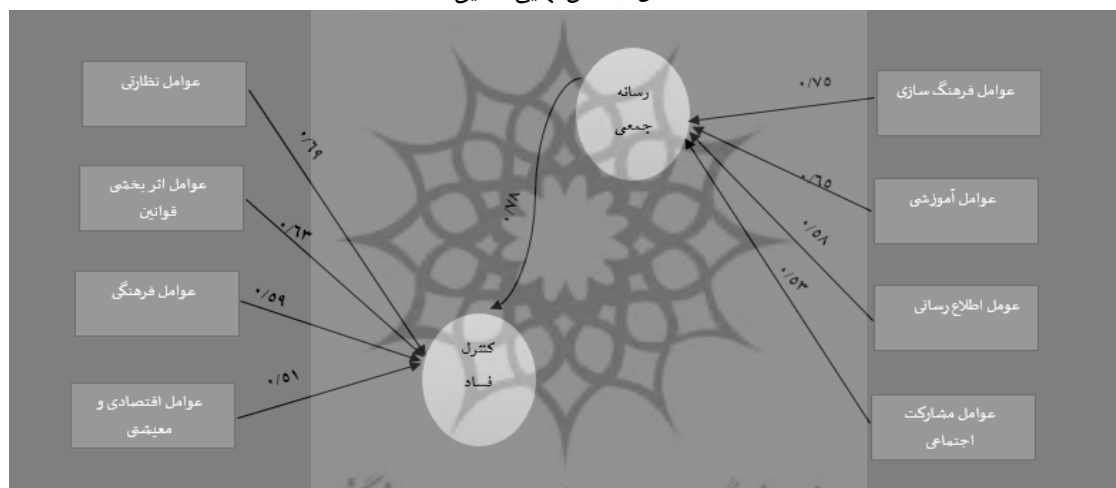
برای آزمودن فرضیه‌ها، ابتدا بین هر دو متغیر به دلیل کیفی بودن مقیاس سنجش داده‌ها، آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد و سپس با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با

جدول ۶. ضرایب همبستگی بین متغیرها و ابعاد آنها

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معناداری
رسانه جمعی و کنترل فساد	۰/۸۱۲	۰/۰۰۱
فرهنگ سازی و کنترل فساد	۰/۸۶۳	۰/۰۰۱
آموزشی و کنترل فساد	۰/۸۱۱	۰/۰۰۱
اطلاع رسانی و کنترل فساد	۰/۷۲۹	۰/۰۰۱
مشارکت اجتماعی و کنترل فساد	۰/۷۴۲	۰/۰۰۱

با توجه به وجود رابطه مثبت و معنادار بین تمامی متغیرها و ابعاد آنها، حال به بررسی رابطه علی آنها خواهیم پرداخت. شکل زیر مدل ساختاری را با در نظر گرفتن تأثیر و شدت رابطه بین متغیرها نشان می‌دهد.

شکل ۱. مدل نهایی تحقیق

در شکل شماره ۱، شدت تأثیر متغیر مستقل رسانه جمعی بر متغیر وابسته کنترل فساد، ۰/۷۸ است. شاخص‌های برازش، یکی از مهمترین مراحل مدل‌سازی معادله‌های ساختاری است.

جدول ۷. شاخص‌های برازش کلی مدل مفهومی و پژوهش

گروه‌بندی شاخص‌ها	نام شاخص	اختصار	مدل اولیه	برازش قابل قبول
	سطح زیر پوشش کای اسکور	X^2	۲۱/۹۷	بزرگ تر از ۵ درصد
شاخص‌های برازش مطلق	شاخص نیکویی برازش	GFI	۰/۹۱	GFI > 90%
	شاخص نیکویی برازش اصلاح شده	AGFI	۰/۹۲	AGFI > 90%
	شاخص برازش مقتصد هنجار شده	PNFI	۰/۹۱	بالاتر از ۵۰ درصد
شاخص‌های برازش مقتصد	ریشه میانگین مربعات خطای برآورد	RMSEA	۰/۰۶۲	RMSEA < 10%
	کای اسکور بهنجار شده به درجه آزادی	CMIN/df	۱/۶۹	مقدار بین ۱ تا ۳

معادلات ساختاری معنادار است. علامت ستاره در این جدول شماره ۳، بیانگر آن است که سطح پوشش، نزدیک به صفر درصد است. جدول ۸ نشان‌دهنده نتایج تحلیل فرضیه‌های اصلی و فرعی برای معناداری است.

علاوه بر شاخص‌های برازش کلی مدل، شاخص‌های برازش جزئی مدل نیز در مدل‌سازی معادلات ساختاری بررسی می‌شوند. در شاخص‌های برازش جزئی همه روابط تعریف شده در مدل آزموده می‌شود. چنانچه زیر پوشش آماره آزمون (ستون p) کمتر از ۵ درصد باشد رابطه تعریف شده در مدل‌سازی

جدول ۸. برآورد استاندارد مدل

فرضیه	EST	S.E	C.R	P-value	نتیجه فرضیه
رسانه جمعی و کنترل فساد	۰/۹۴	۰/۱۶	۵/۱۲۳	***	تأیید
فرهنگ سازی و کنترل فساد	۰/۹۲	۰/۱۷	۵/۱۳۴	***	تأیید
آموزشی و کنترل فساد	۰/۸۹	۰/۱۵	۵/۳۴۵	***	تأیید
اطلاع رسانی و کنترل فساد	۰/۷۶	۰/۱۵	۵/۱۷۸	***	تأیید
مشارکت اجتماعی و کنترل فساد	۰/۷۱	۰/۱۵	۵/۱۲۵	***	تأیید

بحث و نتیجه‌گیری

در این تحقیق به بررسی تأثیر رسانه‌های جمعی بر کنترل فساد در ورزش فوتبال پرداخته شده است، چرا که رسانه‌های جمعی یکی از ابزارهای اساسی و مهم در کنترل فساد در ورزش فوتبال به‌شمار می‌رود و با توجه به کارکردهای خود می‌تواند، از تشدید فساد در ورزش کشور پیشگیری نماید. نتایج همبستگی بین نقش رسانه جمعی و کنترل فساد در ورزش فوتبال نشان می‌دهد بین این دو متغیر رابطه مثبت و مستقیم وجود دارد. استفاده از رسانه‌های جمعی را می‌توان جزو مهمترین راهبردها در کنترل فساد ورزش دانست، زیرا رسانه‌های جمعی ظرفیت دسترسی و تأثیرگذاری بر همه افراد را به طور همزمان دارند و می‌تواند بر رفتارهای فرد و ارزش‌های جامعه تأثیر بگذارد. فساد در ورزش به‌خصوص در فوتبال مانعی بزرگ در سد راه کارایی و اثربخشی این ورزش می‌باشد، زیرا ورزش فوتبال پرطرفدارترین و پرشارکت‌ترین فعالیت و رشته ورزشی به‌شمار می‌آید و با کنترل فساد در این ورزش می‌توان از شیوع حوادث تلخ و تأسف‌باری چه در عرصه ملی و چه در عرصه بین‌المللی جلوگیری نمود. رسانه‌ها جمعی چون تلویزیون، رادیو، روزنامه‌ها و اینترنت می‌توانند با اطلاع‌رسانی و آگاهی، حمایت از قانون و نظارت بر اجرای درست قوانین، ایجاد محیطی برای برخورد عقاید گوناگون، ایجاد روحیه مشارکت و همکاری نقش مهمی در کاهش فساد در ورزش فوتبال داشته باشد و موجبات توسعه هر چه بیشتر این ورزش در کشور فراهم گردانند. کشمیری (۱۳۸۱)

کجروی‌ها و مسائل اجتماعی حوزه ورزش و به‌خصوص فوتبال را می‌توان در سه سطح نظری بررسی کرد: در سطح نظری اول «ساختار اجتماعی، الگوهای وسیع فرهنگی و نظام‌های ارزشی جامعه» مورد توجه قرار می‌گیرد و آنها را توجیه‌کننده رفتارهای ناپه‌نجان ورزشی می‌داند. دوم در سطح میدانی، «شرایط و نظام ارزشی باشگاهی و سازمانی ورزش»، از باشگاه‌های محلی گرفته تا کمیته جهانی المپیک مدنظر قرار دارد و سوم در سطح خرد آن «اشخاص» مورد توجه قرار دارد و تصمیم‌ها و رفتارهای آنان مورد بحث و بررسی واقع می‌شود (زارع، ۲۰۱۴). رسانه‌های جمعی با توجه به کارکرد خود می‌توانند بر هر سه سطح تأثیر به‌سزایی داشته و مانع بروز این کجروی‌ها در حوزه ورزش گردند. این یافته با تحقیقات زیر همسو بوده است: بلوم (۲۰۰۹) بیان می‌دارد بایستی تصمیم‌گیری در مورد مکان‌های انتخابات میزبانی مسابقات مهم از جمله جام جهانی و المپیک توسط رسانه‌ها انعکاس یابد و همچنین در این خصوص شفاف‌سازی شود تا از فساد و تقلب در آن جلوگیری شود. همچنین ملدروم (۲۰۰۴) نشان داد که مهمترین راه برای کنترل فساد در فدراسیون فوتبال کنیا، وضع اجرای قانون در برخورد با فساد، پشتیبانی رسانه‌ای و شفاف‌سازی، خصوصی‌سازی و پشتیبانی شرکت‌های خصوصی ورزشی و تعقیب قانونی متخلف می‌باشد. مک‌کلوی (۲۰۰۷) که بر لزوم وضع مقررات و قوانین در جلوگیری از سوء استفاده غیرقانونی از نام سازمان‌های ورزشی کمیته بین‌المللی المپیک را توسط شبکه‌های تلویزیون و یا شرکت‌های تجاری مهم می‌داند. چی لیو و همکاران (۲۰۱۰)

در برنامه‌های ورزشی به‌عنوان یک راهبرد کلیدی در جهت اطلاع‌رسانی به عموم، پیرامون نگرانی‌های آنان نسبت به مسائل کنترل فساد در ورزش شناخته می‌شود. همه طبقات اجتماعی در هر نقطه از جهان، نیازمند آموزش هستند و این فرآیندی است که با توجه به تغییرات مداوم شرایط زندگی، پیوسته و پایان‌ناپذیر است. بنابراین رسانه با پخش برنامه‌های آموزشی می‌تواند در جهت کنترل فساد ورزشی گام بردارد و یکی از تأثیرات رسانه، بهبود سلامت محیط ورزش می‌باشد که با تولید و پخش برنامه‌های آموزشی گامی مؤثر در جهت کاهش و کنترل فساد در ورزش بردارد. این یافته همسو با تحقیقات زیر می‌باشد: غفوری و همکاران (۱۳۸۲) بیان می‌دارد: که رسانه‌های جمعی اثر معناداری در تغییر نگرش و رفتار مردم دارند. خالدیان و همکاران (۱۳۹۲) بیان داشتند که رسانه‌ها جمعی نقش مهمی در توسعه ورزش داشته‌اند. تحقیق مارکوس^۱ و همکاران (۱۹۹۴) که از مرور ۲۹ تحقیق که در زمینه استفاده از رسانه انجام گرفت، نشان داد که یادآوری پیام رسانه‌ای به میزان بالایی بوده است (مرادی، ۲۰۱۱). جکسون^۲ (۱۹۹۱) دریافت که رسانه‌های جمعی بر افزایش آگاهی مردم اثر دارند. الوندی (۱۳۸۸) در پژوهش خود نشان داد که افزایش آگاهی در رابطه با کنترل فساد اداری در ایران مؤثر است افزایش آگاهی مردم و پرورش حس مسئولیت‌خواهی در بین آنان و همچنین آگاهی مردم در مورد قوانین و مقررات اداری کشور در کاهش و نابودی فساد اداری نقش بسیار مؤثری دارد. همچنین نتایج همبستگی نشان داد بین نقش اطلاع‌رسانی رسانه‌های جمعی و کنترل فساد رابطه معنادار وجود دارد. شهروندان با دسترسی به اطلاعات مربوطه در یک نظام پاسخگو می‌تواند از فعالیت‌ها و سوء تدبیری‌های آگاهی یابند. رسانه با اطلاع‌رسانی در زمینه وظایف سازمان‌های ورزشی و فعالیت‌ها و منابع مالی می‌تواند تا حدی زیادی از فساد اداری جلوگیری نمایند. رسانه‌های جمعی نقش هشداردهندگی و افشاکندگی و از همه مهمتر، اطلاع‌رسانی شفاف را بر عهده دارد. استقلال رسانه‌ای عنصر تعیین‌کننده‌ای در جلوگیری از فساد اعم از رشوه، اختلاس و رانت‌خواری در حوزه ورزش می‌باشد. لذا اطلاع‌رسانی رسانه‌های جمعی با کاهش فساد و شفافیت در عملکرد سازمان‌های ورزشی را به‌همراه دارد و قدرت پاسخگویی مدیران را در مواجهه با مردم و سایر نهادهای

در تحقیقی به بررسی نقش اینترنت در کاهش فساد پرداخته‌اند و نتایج تحقیق آنها نشان داد که تأثیر اینترنت بر کاهش فساد از نظر آماری معنادار بوده است (چی لیو، ۲۰۱۰). در این تحقیق نقش و کارکرد رسانه‌ها جمعی در ۴ مؤلفه: فرهنگ‌سازی، آموزش، اطلاع‌رسانی و مشارکت اجتماعی بر کنترل فساد بررسی شده است. نتایج نشان می‌دهد بین نقش فرهنگ‌سازی رسانه‌های جمعی و کنترل فساد رابطه معنادار مستقیم و مثبتی وجود دارد. رسانه‌ها به‌عنوان یک نهاد اجتماعی رابطه متقابلی با آحاد جامعه داشته و در تغییرات اجتماعی و فرهنگ‌سازی در رابطه با کنترل فساد در ورزش نقش مهمی را ایفا می‌کنند. رسانه‌های جمعی با ایجاد برنامه‌های تحلیلی و بحث‌های کارشناسی برای افزایش آگاهی مردم، یک فرهنگ‌سازی وسیع در جهت اصلاح و کنترل فساد ورزشی در کشور و همچنین نقش به‌سزایی در توسعه و پیشرفت ورزش فوتبال داشته باشد. این یافته همسو با تحقیقات زیر می‌باشد: ماسن (۲۰۰۶) بیان می‌دارد عوامل فرهنگی به دلیل ماهیت اثرگذاری قوی که بر رفتار عملکرد افراد نقش مهمی در کنترل درونی هنجارها و پیشگیری از بروز فساد اداری دارد. همچنین لیو (۲۰۰۴) نشان می‌دهد بین اخلاق حاکم بر جامعه و کنترل فساد رابطه معنادار وجود دارد. محمودی (۱۳۸۴) بیان می‌دارد: فرهنگ سازمانی به دلیل ماهیت اثرگذاری قوی که می‌تواند بر رفتار عملکرد اعضای سازمان داشته باشد، نقش مهمی در کنترل درونی رفتارهای کارکنان و پیشگیری از بروز فساد اداری داشته باشد. نجفی کلوری (۱۳۹۱) می‌گوید: در بین روش‌های مختلف کنترل فساد اداری در فدراسیون فوتبال خصوصی‌سازی به‌عنوان مهمترین روش کنترل شناخته شده است. گودرزی و همکاران (۱۳۹۰) اظهار داشتند از بین عوامل پنج‌گانه مختلف، به‌ترتیب وضعیت اقتصادی کارکنان، ویژگی‌های فرهنگی جامعه، ویژگی‌های سازمانی، کمیت و کیفیت قوانین در وقوع و رشد فساد اداری در سازمان‌های ورزشی ایران نقش دارند و بین روش‌های کنترل فساد اداری بهبود حقوق کارکنان بیشترین نقش را به خود اختصاص داده است. همچنین نتایج نشان داد بین نقش آموزشی رسانه‌های جمعی و کنترل فساد در ورزش فوتبال رابطه معنادار وجود دارد. از آنجا که یکی از مهمترین کارکردهای رسانه، آموزش و آگاهی‌دهی جهت بالا بردن دانش سلامت مخاطبان است، رسانه‌ای چون تلویزیون، می‌تواند به عنوان یک ابزار قدرتمند در ارائه اطلاعات واقعی و آموزش، به تغییر نگرش‌ها و متعاقب آن رفتارهایی سالم منجر گردد.

1. markos
2. Jakson

علاوه بر ایجاد مشاهده و نظارت بر اجرای سیاست‌ها، امکان مشارکت در فرآیندهای سیاست‌گذاری دولتی را نیز فراهم می‌سازد (شریفی رنای، ۲۰۱۳).

همانگونه که نتایج نشان داد رسانه‌های جمعی نقش به‌سزایی در کنترل فساد در ورزش فوتبال دارد و بین نقش‌های عمده رسانه‌های جمعی چون اطلاع‌رسانی، مشارکت اجتماعی، آموزشی و فرهنگ‌سازی با کنترل فساد در ورزش فوتبال ارتباط معناداری وجود دارد. ژان کازنو؛ جامعه‌شناس فرانسوی معتقد است که رسانه‌ها می‌توانند بطور مؤثری جریان‌های فکری موجود را تقویت و در صورت لزوم آنها را تغییر دهند (مهدویان، ۲۰۰۸).

اسکات^۲ (۲۰۰۱) نیز معتقد است رسانه‌های جمعی امروزه به‌عنوان منبع اصلی شکل‌گیری واقعیت‌های اجتماعی در جوامع تبدیل شده‌اند. رسانه‌ها تأثیر به‌سزایی در شکل‌دهی نگرش مخاطبین دارند. در واقع رسانه‌های ورزشی از طریق افزایش آگاهی و اطلاعات مردم در مورد فواید کنترل فساد ورزش و آگاهی بخشی در مورد پیامدهای فساد که شامل: دچار شدن به بیماری‌های مختلف رشوه، اختلاس و رانت‌خواری که آمارهای نگران‌کننده‌ای را در این مورد هر ساله منتشر می‌شود، ارائه کند. پس از اینکه رسانه‌ها با آگاهی بخشی به جامعه سطح دانش آنها را افزایش دهند، این دانش‌افزایی منجر به تغییر در نگرش افراد نسبت به فساد در ورزش خواهد شد. بنابراین، رسانه‌های ورزشی با تهیه برنامه‌های ورزشی به‌ویژه در صورتی که به طور کارشناسی تهیه شود موجب جذب مشارکت و ارتقا سطح آگاهی و عملکرد مخاطبین در زمینه فساد ورزشی می‌گردد.

از عواملی که توسعه‌یافتگی را تحت تأثیر قرار می‌دهد، وجود فساد است. ناکارآمدی کنترل‌های داخلی موجود، فقدان نظارت جزو عواملی است که در رفع فساد در ورزش مؤثر می‌باشد. مدیران ورزش و مسولان وزارت ورزش باید توجه داشته باشند که ایجاد یک نهاد نظارتی و با استفاده از رسانه‌های جمعی به‌عنوان یک ابزار نظارتی مستقل در مبارزه فساد در ادارات و سازمان‌های ورزشی گام بردارند. همچنین رسانه‌جمعی با ارتقا شفافیت فعالیت‌های اداری، در کاهش فساد نقش بسیار مؤثری ایفا می‌کند؛ چرا که افزایش در شفافیت رویه‌ها سبب افزایش مشارکت شهروندان و اطمینان از حقوقشان در نحوه اداره سازمان‌های ورزشی می‌گردد.

نظارتی ارتقا می‌دهد. این یافته همسو با تحقیقات زیر می‌باشد: گیوریان (۱۳۹۱) بیان می‌دارد اغلب مردم از سازمان‌ها بخش دولتی و عمومی تصویری دقیق و شفاف در اختیار ندارند، رسانه‌های جمعی به دلیل تخصص و ابزارهایی که در اختیار دارند، می‌توانند رصد مناسبی از رفتارهای خرد و کلان سازمان‌های دولتی ایجاد نمایند و اطلاعات رسانه‌ای عادلانه‌ای را به اطلاع عموم مردم برسانند. باهتنگر (۲۰۰۳) بیان می‌کند با افزایش شفافیت در اطلاع‌رسانی به عموم مردم موجب از بین بردن دریافت رشوه توسط مقامات دولتی می‌شود. آرمسترانگ (۲۰۰۵) شفافیت اطلاع‌رسانی را در اصلاح مدیریت اداری مؤثر می‌داند و به اثرات مخرب ناشی از عدم شفافیت در اطلاع‌رسانی که منجر به فساد و سوءرفتار می‌شود اشاره می‌کند (گیوریان^۱، ۲۰۱۲). همچنین نتایج همبستگی نشان داد بین مشارکت اجتماعی و کنترل فساد رابطه معناداری وجود دارد. شفافیت در ارتباط با ارائه و دریافت اطلاعات مشارکت مردم را برای کنترل فساد افزایش می‌دهد. رسانه‌های جمعی با اطلاع‌رسانی دقیق در زمینه فساد اداری می‌توانند موجب مشارکت مردم در جهت کنترل فساد گردد. مشارکت مؤثر مردم در فرآیند تصمیم‌گیری در یک فضای شفاف، اعتماد عمومی به دولت را افزایش داده است. برای مؤثر بودن مشارکت و شفاف بودن فضا نیاز به داشتن آگاهی و اطلاعات است تا مردم آگاهانه در فرآیند تصمیم‌گیری مشارکت نمایند. این یافته همسو با تحقیقات زیر می‌باشد: یکی از راهبردهای بانک جهانی در مبارزه با فساد، جلب مشارکت مردم است از نظر این نهاد مشارکت مردم فساد را کاهش می‌دهد (احمدی، ۲۰۱۰). در سند پایانی کنفرانس صد فساد در دوران آفریقای جنوبی آمده است: «کلیه اقشار مردمی باید در مبارزه با فساد جدی و هوشیار باشند و اراده سیاسی لازم را برای مبارزه با آن کسب کنند بدون مشارکت شهروندان و دولت‌ها نمی‌توان اصطلاحات خود را در عرصه مبارزه فساد اداری و اقتصادی به ثمر رساند (احمدی، ۲۰۱۰)».

تن و همکاران (۲۰۰۵) دریافتند که فناوری اطلاعات با حمایت از فرآیند مشارکت شهروندی می‌تواند پاسخگویی دولت را تقویت کند به این دلیل که ارائه خدمات دولتی یک نوع انحصار قدرت محسوب می‌شود، لذا با وسایل ارتباط جمعی مشارکت هر چه بیشتر شهروندان را در کاهش فساد دولتی فراهم می‌کند. ساسنا (۲۰۰۵) نشان می‌دهد که مشارکت مردم

2. Scott

1. Gyorian

References

- Ahmadi, Asghar. (2010). "Cultural factors of administrative corruption and Cultural barriers to fight with it". *Journal of administrative corruption, fields and strategies*. No.52, pp 97-144.
- Almiri, Mojtaba; Naderian, Masoud; Hosseini, Mohamad; Esfahani, Alireza; Rahimi, Mohamad. (2009). "Factors Influencing Soccer Spectators' Attendance in Professional Soccer Games in Iran". *Article 4*, Volume 1, Issue 3, Winter 2009, pp 61-73.
- Alvandi, Mozafar. (2009). "Corruption and ways to combat it". *News site of General Directorate of Prisons (Gilan province)*.
- Asadi, Abbas; Rezaee Soufi, Morteza. (2014). "Studying the Current and Optimal Status of the Role of Mass Media on the Development of Volleyball in Sport Sciences Students". *Journal of communication management in sports media*. Volume 2, Issue 5, Autumn 2014, pp 59-63.
- Baldson, E & Fong, L., & Thayer, M. (2007). "Corruption in college Basketball? Evidence of Tanking in postseason conference tournaments". *Journal of Sports Economics*, Vol. 8, No. 1; pp 19-38.
- Bloom, Max. (2009). "corruption and sport: Building infegrity and preventing Abuses". *Transparency international*, 1, 6.
- Brooks, G., Aleem, A. and Button, Mark. (2013). "*Fraud, corruption and sport*". Palgrave, MacMillan., Basingstoke., ISBN.9780230299788/<http://eprints.port.ac.uk/id/eprint/11011>.
- Chi Lio, M., M. Chun Liu, and Y. Pey Ou. (2010). "Can the Internet reduce corruption? A cross-country study based on dynamic panel data models". *Government Information Quarterly*, In Press.
- Ghafouri, Farzad. (2003). "*Determining the effective factors on tendency to sport for all to determine Sport Strategies in I.R.Iran*". Ph.D. Thesis. Tarbiat Modares University.
- Ghahremani, Jafar; Mohazamzadeh, Mehrdad; Saeidy, Sheyda. (2013). "Investigation barriers of sports participation of woman teachers in Three levels of educational in city of Marand". *Article 5*, Volume 2, Issue 6, Autumn 2013, pp 57-66.
- Ghasemi, Hamid. (2007). "*Examining the role of mass media in the development of sports in the country*". Ph.D. Thesis. Islamic Azad University, Science and Research Branch of Tehran.
- Goudarzi, Mahmoud, Ghorbani, Mohammed Hossein, pour Soltani, Hossain, Safari, Hamid Reza. (2011). "Study of the factors affecting the incidence of administrative corruption and growth of administrative corruption and perceived and control methods in sports organizations in Iran". *Journal of research on Sport Sciences*. No.10, pp 39-56.
- Gyorian, Hassan. (2012). "*The role of mass media in corruption control. Media studies*". No. 17. pp 133-140.
- Heidari Hasan; Alinazhad Roghayeh; Mohseni Zonozi, Seied Jamalodin; Jahangirzadeh, Javad. (2014). "An Investigation of Corruption and Economic Growth Nexus: Some Evidence from D-8 Countries". *Journal of Economics research*. Article 6, Volume 14, Issue 4, Spring 2014, pp 157-183.
- Jackson, J. (1991). "Mass participation in physical recreation", *Journal of recreation*, Vol 49, No. 3.
- Khaledian, Mohammad; Mostafaei, Fardin; Samadi, Mehran; Kia, Farokh. (2014). "The role of mass media in the development of sport". *Article 6*, Volume 1, Issue 2, Winter 2014, pp 49-55.
- Lee, W.S. (2013). "Engaging in corruption: the influence of cultural values and contagion effects at the micro level". *Journal of economic psychology*, 39, pp 287,-300.

- Liiv, M, L. (2004). "*The Causes of Administrative Corruption*". Hypotheses Central and Eastern Europe, University of Tartu, department of Public Administration, requirements for the master s degree of public administration.
- Maennig, W. (2005). "Corruption in International sports and sport management : Forms, tendencies , extent and countermeasures". *European Sports Management Quarterly*, Vol. 5, No.2, pp 187-205.
- Mahdavian Mashhadi, Maryam. (2008). "*Comparison the Current and Optimal Status of the Role of Mass Media on female sports*". Article of the first National Conference on Sport Management, University of North.
- Mahmoudi, M. (2005). "The role of organizational culture in the prevention of administrative corruption". *Journal of plan*. 160, pp 38-44.
- Malekmohammadi, Hamid Reza; Haghshenas, Mohammad Javad. (2013). "A comparative study of anti-corruption policy making in Islamic republic of Iran, turkey, Pakistan and designing desirable model. *Politic Quarterly*". *Article 7*, Volume 43, Issue 1, Spring 2013, pp 137-154.
- Management and Planning Organization of Country. (2005). "Fighting with corruption program and health promotion in administrative system". *Publications of Management and Planning organization*. p 102.
- Mason: D, and Thiboult, s. (2006). "An Agency Theory Perspective on Corruption in Sport". *Journal of Sport Management*, 20, pp 52-73.
- moradi mehdi; Honari Habib; Ahmadi, Abdolhamid. (2011). "A Survey of Fourfold Role of Sport Media in Development of Sport for All Culture". *Article 9*, Volume 3, Issue 9, Summer 2011. pp 167-189.
- Najafikolori, maghsood; Goudarzi, Mahmood; Farahani, Abolfazl; Esmaeli Bidhendi, Hassan. (2012). "Effective Factors of Corruption in Sport Organizations (Case Study: Football Federation of I.R Iran)". *Article 6*, Volume 4, Issue 14, Autumn 2012, pp 109-122.
- Numerato, Dino. (2009). "The media and sports corruption: An outline of sociological understanding". *International Journal of sport Communication*, 2; pp 261-273.
- Ramzaninejad, Rahim; Hosseini, Misagh; Benar, Noushin; Mohades, Fateme. (2010). "The Relationship between Coaches' Leadership Styles and Group Cohesion and Team Success in Female Students of Volleyball Teams of Azad Universities". *Article 2*, Volume 2, Issue 6, pp 29-46.
- Richard Chambers (2015). "*The scandal of the International Federation*". Translate by Farshid Fereydouni. www.theiia.org.
- Safari Jafarlou. Hamidreza, Goudarzi, Mahmood, Sajjadi, Nasrolah, Ghorbani, Mohamad Hossein, Darabi, Hojatolah. (2009). "Determining the factors affecting the administrative corruption and its control methods in Physical Education Organization of Islamic Republic of Iran From the perspective of experts". *Journal of research on Sport Sciences*. No. 25. pp 81-94.
- Scott, R. (2001). "*Institutions and organization*", sage publication. Wilmore JH, Costill DL, Kenney WL. (2008). *Physiology of sport and exercises*. Human Kinetics.
- Sharifi renani, Hajipour, Moshref Javadi, Zodayand. (2013). "The Role of ICT in reducing corruption by increasing information transparency, improve accountability and promote trust and integrity. Case Study: Saderat bank branches in Isfahan". *Iranian Research Institute for Information Science and Technology*. No.3, pp 659-679.

Tan, C. W., S. L. Pan, and E.T.K. Lim. (2005). "Towards the Restoration of Public Trust in Electronic Governments: A Case Study of the E-filing System in Singapore", Proceedings of the 38 th Annual Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS 05)-Track 5, Hawaii.

Zare, Alireza, Zare, Hakimeh, Mirzaei, Iman. (2013). "Examining the effect of the mass media (television, radio, publications) on tendency to sport for all". The 1st National Conference on Analysis and Strategic Explanation of the Commands of Iranian Supreme Leader in the Field of Sport for All and Physical Activity. 9-10 December 2013. Tehran-Iran. p 90.

Zare, Alireza.(2014). "Analysis of the factors affecting the incidence of corruption in the Ministry of Sports and Youth and control methods". Master's thesis. Shahid Chamran university of Ahwaz.

